

Γιάννης Μηλιός: «Οι άνεργοι δεν θα απορροφηθούν ποτέ με μηδενικούς ρυθμούς ανάπτυξης»

Ο υπεύθυνος Οικονομικής Πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ, Γιάννης Μηλιός, μιλά στον Άγγελο Προβολισιάνο και το rebuke.gr για το ενδεχόμενο συνεργασίας με το ΠΑΣΟΚ, την καταπολέμηση της ανεργίας και την περίπτωση στάσης πληρωμών.

Τελευταία δημοσκόπηση της Public Issue για λογαριασμό της «Εφημερίδας των Συντακτών» δίνει 8,5 μονάδες διαφορά στον ΣΥΡΙΖΑ από την Νέα Δημοκρατία. Πιστεύετε πως αν η χώρα οδηγηθεί σε πρόωρες εκλογές, μπορεί ο ΣΥΡΙΖΑ να συγκεντρώσει αυτοδύναμο ποσοστό;

Δεν έχω καμιά αμφιβολία για το ότι ο ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να εξασφαλίσει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία στις επερχόμενες εκλογές. Έχει γίνει σαφές πλέον ότι στην κοινωνία και την κεντρική πολιτική σκηνή αντιπαρατίθενται δύο πολιτικές γραμμές, δύο προγράμματα: Από τη μια είναι το πρόγραμμα της λιτότητας (που συγκεντρώνει πλούτο και εισόδημα σε λίγα χέρια και κάνει την κοινωνία όλο και πιο άνιση) και των «μεταρρυθμίσεων» (δηλαδή της κατάργησης δικαιωμάτων και θεσμών προστασίας ώστε οι κυρίαρχοι να γίνουν ακόμα πιο ισχυροί). Από την άλλη είναι το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ που έχει στόχο να δώσει ισχύ, φωνή και διαπραγματευτική δύναμη στην μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία: Αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, έκτακτα προγράμματα για την απασχόληση, ενίσχυση των εργατικών και λαϊκών εισοδημάτων αρχίζοντας άμεσα από τα πιο χαμηλά επίπεδα, στήριξη της κοινωνίας, της μικρής και μεσαίας επιχείρησης και των δικαιωμάτων ώστε να επανεκκινήσει η οικονομία με τρόπο που να ωφελεί τους πολλούς, ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα που να καταργεί τη σημερινή υπερφορολόγηση των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων και να υποχρεώνει την ολιγαρχία να συμβάλλει στα δημόσια έσοδα κατά το ποσοστό που της αναλογεί: «Ο καθένας σύμφωνα με τη φοροδοτική του ικανότητα» ορίζει άλλωστε το Σύνταγμα της χώρας!

Σε περίπτωση που η αυτοδυναμία δεν επιτευχθεί, ποιοι θα είναι οι σύμμαχοι για την διαμόρφωση μίας κυβέρνησης με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ; Υπό ποιες προϋποθέσεις θα μπορούσε να προκύψει συνεργασία μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ;

Είναι δύσκολο να γνωρίζουμε από τώρα πώς θα διαμορφωθεί η πολιτική σκηνή μετά τις επερχόμενες εκλογές ώστε να μιλήσουμε για συμμαχίες. Σε κάθε περίπτωση πάντως, με το ΠΑΣΟΚ, εφόσον καταφέρει να εκπροσωπηθεί στην επόμενη Βουλή, δεν υπάρχει καμιά περίπτωση συνεργασίας. Το ΠΑΣΟΚ εκφράζει τον πιο απροκάλυπτο νεοφιλελευθερισμό, είναι στην εμπροσθοφυλακή του αντίπαλου στρατοπέδου.

Σε κάθε περίπτωση, αξίζει να θυμηθούμε τη σχετική διατύπωση από το κείμενο που ψηφίσαμε στο ιδρυτικό Συνέδριο του ΣΥΡΙΖΑ (θέση 15): «Στην πορεία του ΣΥΡΙΖΑ για την κοινωνική, πολιτική ανατροπή και την αριστερή διακυβέρνηση θα διαφυλάξουμε τη φερεγγυότητα και αξιοπιστία μας. Πρόσωπα και δυνάμεις του χρεοκοπημένου και υπόλογου πολιτικού κόσμου, ιδίως όσοι αποδέχθηκαν την πολιτική του μνημονιακού μονόδρομου και έπαιξαν ενεργό ρόλο σε μνημονιακές κυβερνήσεις από θέσεις ευθύνης, δεν μπορεί να έχουν ρόλο στην κυβέρνηση της αριστεράς». Είναι λοιπόν προφανές ότι τα

σενάρια περί κυβερνήσεων ή «λύσεων» «εθνικής ενότητας» αποτελούν απλώς παραπλανητικές προσπάθειες για τη συνέχιση της ίδιας πολιτικής ακόμη κι αν αλλάξουν τα πρόσωπα που θα ασκήσουν αυτήν την πολιτική. Όσοι όμως προσπαθούν να βάλουν τον ΣΥΡΙΖΑ στο κάδρο αυτών των «λύσεων» λογαριάζουν χωρίς τον ξενοδόχο.

Πρόσφατα, αρθρογραφώντας για την εφημερίδα «ΝΕΑ» αναφέρατε πως η επερχόμενη κυβέρνηση της Αριστεράς θα αποτελέσει απαρχή δημοκρατικού «ντόμινο» στην Ευρώπη. Θεωρείτε πως υπάρχει τόσο η λαϊκή βούληση όσο και τα κατάλληλα πολιτικά πρόσωπα για να γίνει μία δημοκρατική ή ακόμα και αριστερή στροφή στην Ευρώπη;

Η κυβέρνηση της Αριστεράς θα εφαρμόσει το πρόγραμμα με βάση το οποίο θα έχει ψηφιστεί, τις δεσμεύσεις της απέναντι στον ελληνικό λαό. Η πολιτική αυτή θα αποτελέσει «αλλαγή υποδείγματος» μέσα στην καρδιά της ΕΕ και της Ευρωζώνης. Το νέο υπόδειγμα διακυβέρνησης θα «επικοινωνήσει» με τα κοινωνικά κινήματα, τα συνδικάτα, τις αριστερές και ευρύτερα τις προοδευτικές πολιτικές δυνάμεις σε όλη την Ευρώπη. Διότι οι διακηρυγμένοι στόχοι (στόχοι που στην ουσία τους ήταν προσχηματικοί) των καταστροφικών για την κοινωνική πλειοψηφία πολιτικών που επέβαλαν οι ευρωπαϊκές ολιγαρχίες και τα κόμματα που τις εκπροσωπούν αποτυγχάνουν παταγωδώς: Οι ευρωπαϊκές οικονομίες βυθίζονται στην ύφεση, η ανεργία καλπάζει, η φτώχεια επεκτείνεται, το δημόσιο χρέος απορροφά όλο και περισσότερους πόρους, οκτώ χώρες της Ευρωζώνης εγκλωβίζονται στην παγίδα του αποπληθωρισμού. Στο έδαφος αυτό, η όποια νομιμοποίηση του νεοφιλελεύθερου «μονόδρομου» στις ευρωπαϊκές κοινωνίες καταρρέει. Ό,τι συνέβη στην Ελλάδα μπορεί να συμβεί παντού, και στον ευρωπαϊκό «Νότο» και στον «Βορρά». Το «δημοκρατικό ντόμινο» θα είναι εφικτό από τη στιγμή που θα υπάρξει στην Ευρώπη μια κυβέρνηση της Αριστεράς!

Σε περίπτωση που οι δανειστές αρνηθούν την διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους του χρέους, θα προχωρήσετε σε στάση πληρωμών και μονομερή διαγραφή, αφού σύμφωνα με τις τοποθετήσεις σας το χρέος δεν είναι βιώσιμο;

Η μη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους δεν αφορά την Ελλάδα μόνο, είναι ευρωπαϊκό πρόβλημα. Η Ιταλία με δημόσιο χρέος 2,1 τρις ευρώ (από τα 9,3 τρις ευρώ συνολικό χρέος των χωρών-μελών της Ευρωζώνης), αποτελεί σήμερα τον πιο αδύνατο κρίκο στην ευρωπαϊκή κρίση χρέους. Το ζήτημα δεν είναι διμερές (Ελλάδα έναντι ΕΕ), είναι ευρωπαϊκό. Γι' αυτό η κυβέρνηση της Αριστεράς θα ζητήσει μια ευρωπαϊκή Διάσκεψη για το χρέος.

Εντούτοις οι εξελίξεις της προηγούμενης περιόδου (PSI και ανάληψη του ελληνικού δημόσιου χρέους από τα κράτη και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα) κατέστησαν τη χώρα μας «ειδική περίπτωση» στην ευρωπαϊκή κρίση χρέους. Για την Ελλάδα η ενδεικνύομενη διευθέτηση είναι αυτή που ακολουθεί το πρότυπο της λύσης που δόθηκε για τη Δυτική Γερμανία το 1953 με τη διάσκεψη του Λονδίνου: διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους του χρέους και αποπληρωμή του υπόλοιπου με ρήτρα ανάπτυξης. Σε αυτή τη λύση θα επιμείνουμε. Είναι προφανές πως η διαπραγμάτευση θα είναι σκληρή. Με δεδομένο όμως ότι οι «δόσεις» που παρέχονται από τους δανειστές πηγαίνουν αποκλειστικά για την αποπληρωμή τόκων και τοκοχρεολυσίων (ομολόγων παλαιότερων δανείων που λήγουν), δεν θα υπάρξει «εκβιασμός» ικανός να κάνει την

ελληνική κυβέρνηση να υποχωρήσει. Όσο δεν δίνονται οι «δόσεις» απλώς δεν θα αποπληρώνονται τα ομόλογα που λήγουν.

Βέβαια, η λύση που προτείνουμε για την Ελλάδα μάλλον δεν είναι η ενδεικνυόμενη για την Ιταλία και άλλες μεγάλες χώρες της Ευρωζώνης: Το σε απόλυτα μεγέθη τεράστιο χρέος των χωρών αυτών, το κατέχουν σε μεγάλο βαθμό οι ευρωπαϊκές τράπεζες και τα ασφαλιστικά ταμεία. Ένα σημαντικό κούρεμα των κρατικών χρεογράφων θα αφήσει εξαιρετικά εκτεθειμένο τον τραπεζικό τομέα (ανάγκη ανακεφαλαιοποίησης τραπεζών) και τα ασφαλιστικά ταμεία και θα αναιρέσει το αρχικό κούρεμα, όπως συνέβη με το ελληνικό PSI. Η λύση επομένως εδώ είναι να επιβληθεί πολιτικά ένας διαφορετικός ρόλος στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία θα αναλάβει το κόστος του χρέους των χωρών, ώστε να δημιουργηθεί το έδαφος για δημοσιονομικές και κοινωνικές πολιτικές που θα στηρίζουν το κοινωνικό κράτος, την ανάκαμψη της κοινωνίας, την αναδιανομή πλούτου, εισοδήματος και πολιτικής ισχύος προς όφελος της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών τάξεων. Μια τέτοια πρόταση για το σύνολο των χωρών της Ευρωζώνης έχουμε ήδη καταθέσει με την επιστημονική ομάδα που συμμετέχω: Δημήτρης Π. Σωτηρόπουλος, Γιάννης Μηλιός και Σπύρος Λαπατσιώρας, «Το δημόσιο χρέος στον σύγχρονο καπιταλισμό: Το πλαίσιο μιας προοδευτικής πρότασης για τη Ζώνη του ευρώ», *Θέσεις* 129, Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2014, επίσης στο διαδίκτυο: <http://www.theseis.com/images/stories/t129/theseis129-meleti-2.pdf>

Τι θα γίνει με την καταπολέμηση της ανεργίας σε ενδεχόμενη διακοπή της χρηματοδότησης από την τρόικα, δεδομένου ότι μόνο το Δημόσιο μπορεί να κάνει μεγάλης κλίμακας επενδύσεις για την μαζική δημιουργία θέσεων εργασίας;

Καταρχάς πρέπει να τονίσουμε ότι απαιτείται μια βαθιά τομή στο Δημόσιο, που θα βάλει τέλος στο πελατειακό κράτος, την αδιαφάνεια, τη διαπλοκή. Ωστόσο, ακόμα και μετά από μια τέτοια τομή, το πρόβλημα της ανεργίας δεν θα μπορούσε να λυθεί μόνο με μεγάλες επενδύσεις, καίτοι βέβαια οι επενδύσεις αυτές και ιδίως οι δημόσιες επενδύσεις είναι απολύτως απαραίτητες. Για να κατανοήσετε τι εννοώ, θα σας δώσω ένα μόνο στοιχείο. Όταν η ελληνική οικονομία αναπτυσσόταν με τους ψηλότερους ρυθμούς μεγέθυνσης σε όλη την Ευρωζώνη μετά την Ιρλανδία, περίπου 4% ετησίως, δημιουργούνταν 40 έως 45 χιλιάδες θέσεις εργασίας κάθε χρόνο. Με τους σημερινούς περίπου μηδενικούς ρυθμούς μεγέθυνσης τότε θα απορροφηθούν οι άνεργοι, που ξεπερνούν το ενάμισι εκατομμύριο; Προφανώς ποτέ! Χρειάζεται λοιπόν ένα έκτακτο πρόγραμμα δημόσιων δράσεων και κοινωνικής οικονομίας, που θα φέρει σε επαφή με τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης τους άνεργους, οργανωμένους σε αλληλέγγυα-συνεργατικά σχήματα, με το παραγωγικό δυναμικό που αργεί. Προϋποτίθεται το κατάλληλο νομοθετικό-θεσμικό πλαίσιο και η μεταρρύθμιση του πτωχευτικού δικαίου, αλλά και νέοι συμμετοχικοί θεσμοί δημοκρατικού, κοινωνικού και εργατικού ελέγχου, με άλλα λόγια οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που θα πάρει η κυβέρνηση της Αριστεράς.

Τι θα κάνει ο ΣΥΡΙΖΑ για την οργάνωση του αντιφασιστικού κινήματος στους χώρους εργασίας, στα σχολεία, στις γειτονιές κ.ο.κ. Πώς θα σταματήσει η φασιστική απειλή;

Ο ΣΥΡΙΖΑ θα ενισχύσει τις πρωτοβουλίες δημοκρατικών πολιτών, που εξαπλώνονται σε

όλη τη χώρα, για ενημέρωση της νέας γενιάς σχετικά με το πραγματικό πρόσωπο και τους στόχους των ναζιστών και φασιστών, για τα συμφέροντα που στηρίζει η «φαιά πανούκλα». Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θα ενισχύσει τις δομές αλληλεγγύης και τους θεσμούς κοινωνικής προστασίας, τους θεσμούς επίσης λαϊκής συμμετοχής και θα δημιουργήσει θεσμούς άμεσης δημοκρατίας και παρέμβασης των πολιτών. Δεν θα υπάρξει καμία ανοχή στην εγγενή στο ναζισμό εγκληματικότητα. Καμία ανοχή στο ρατσισμό και τη βία που τον συνοδεύει. Και επιπλέον, η κυβέρνηση θα προχωρήσει σε βάθος την έρευνα για τους δεσμούς των ναζιστών εγκληματιών με κρατικούς μηχανισμούς, με τμήματα το «βαθέος κράτους».

Θεωρείτε πως η ελληνική κοινωνία είναι έτοιμη να δεχτεί μία κυβέρνηση της Αριστεράς;

Η κυβέρνηση της Αριστεράς θα είναι εκ των πραγμάτων κυβέρνηση κοινωνικής σωτηρίας. Θα είναι η κυβέρνηση της κοινωνικής πλειοψηφίας. Και η κοινωνική πλειοψηφία είναι έτοιμη να στηρίζει αλλά και να εμψυχώσει και να «καθοδηγήσει» μια τέτοια κυβέρνηση.